

Комунальний заклад «Вінницький ліцей № 21»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення педагогічної ради

від 28 серпня 2024 року

Протокол № 1

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 6 КЛАС»

Розроблено на основі модельної навчальної програми «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.)

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Arkhypova.Sichkar.Shylo.14.07.pdf>

Зміст навчальної програми забезпечує підручник «Українська література. 6 клас» (автор: Авраменко О. Українська література: підруч. для 6 кл. закл. загальн. середн. освіти. — Київ: Грамота, 2023. — 224 с.)

<https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/6-klas-n/movno-literaturna-osvtinya-galuz/ukranska-literatura/-ukranska-literatura-pdruchnik-dlya-6-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-avt-avramenko-o-m/>

I

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма створена відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, відповідає меті й ідейним засадам цього документа та реалізує результати, окреслені в ньому. Ураховано положення Типової освітньої програми для 5–9 класів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (зі змінами: наказ МОН № 1120 від 09.08.2024), а також Робочий навчальний план комунального закладу «Вінницький ліцей №21». **Програму створено на основі модельної навчальної програми «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).**

У шкільній освіті література займає особливе місце, оскільки є невід'ємною складовою формування гуманістичного світогляду сучасної особистості, потужним носієм ідентичності нації, її генетичного коду, тому в контексті національного самоусвідомлення й самоствердження її роль незаперечна й важлива.

Курс **«Українська література»** – важлива складова мовно-літературної освітньої галузі. Його основною метою є розвиток і формування грамотного, естетично розвинутого і творчого читача з гуманістичним світоглядом, який володіє українською мовою, читає інформаційні та художні тексти задля духовного, культурного та національного самовираження, для збагачення емоційного досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтирів і ставлень. Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- формувати вміння сприймати літературний твір як мистецьке явище, розуміти його оригінальну своєрідність, давати власну аргументовану оцінку;
- формувати вміння визначати національну своєрідність та загальнолюдську значущість творів класичної та сучасної української літератури;
- формувати вміння осмислено сприймати, оцінювати, декодувати художній текст через свідоме оволодіння літературними поняттями та термінами;
- розвивати інтерес і здатність до самостійної читачької діяльності для задоволення різних потреб читача;
- формувати вміння самостійно працювати з різними видами і джерелами інформації;
- відпрацьовувати комунікативні вміння, образне, логічне та критичне мислення, культуру полеміки;
- формувати вміння безпечного і критичного використання медіапродукції, здатності створювати медіапродукти і спілкуватися за допомогою медіазасобів.

Структура навчальної програми, її змістове наповнення передбачають урахування вікових особливостей учнів, психології сприйняття дитиною творів художньої літератури, а також специфіку сучасного інформаційно-комунікативного простору та загальносвітових процесів глобалізації.

При укладанні програми було враховано одну з найактуальніших проблем – наступність, адже успіхи шкільного навчання суттєво залежать від якості знань та умінь, сформованих у початковій школі, від умінь вчителя правильно вибудувати адаптивний період школяра. З огляду на це вчитель спирається на набуті в початковій школі практичні вміння учнів, а саме: застосовувати різні види читання (аналітичне, переглядове, вибіркове) відповідно до мети, використовувати засоби виразності, застосовувати прийоми смислового читання, способи роботи з книгою. Підібрані в програмі тексти для опрацювання дають можливість не тільки розширити коло читання, а й продовжувати формувати та удосконалювати читачьку діяльність школярів відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти, а саме: удосконалювати вміння діалогічної взаємодії з текстом, вміння сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях; збагачувати читачький досвід, формувати вироблення алгоритму прочитання художніх творів різних естетичних систем, жанрів, стилів, а також

розвивати в учнів поняття про різні види медіа та використані в них засоби впливу на читача, формувати уміння здійснювати пошук, добирати, критично оцінювати і безпечно користуватися медіазасобами.

Курс української літератури в 6 класі структуровано за такими взаємопов'язаними тематично-проблемними **розділами**: «Пісенні скарби рідного краю», «Поетичний дивосвіт», «Живильні джерела мудрих книг».

Кожен розділ охоплює теми та перелік основних змістових блоків, які створюють передумови для ознайомлення учнів з різноманітною дитячою літературою та передбачають взаємодію організованої та самостійної читацької діяльності учнів, що сприяє формуванню дитини-читача.

Кожен змістовий блок містить перелік **текстів для обов'язкового вивчення** та **варіативні твори**, які можна розглядати додатково, за вибором учителя, наявністю часу або самостійно. Твори дібрано за принципами художньо-естетичних критеріїв, жанрово-тематичної розмаїтості, ідейно-ціннісних особливостей, осучаснення змістового матеріалу та з урахуванням читацьких інтересів дітей.

Тематика змістових блоків спрямована на досягнення належного рівня сформованості вміння читати, сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в комунікативних цілях. Змістом програми також передбачено засвоєння певного кола усвідомлених понять із **теорії літератури**, необхідних для аналізу та інтерпретації тексту.

Навчальна програма передбачає вивчення **літератури рідного краю**, що уможливило ознайомлення учнів із творчістю письменників-земляків. Для цього виділяються окремі години та обрано тексти для розгляду.

Опрацювання змістового матеріалу відбувається через **орієнтовні види навчальної діяльності**. Навпроти кожного виду діяльності подано, які очікувані результати можуть досягти учні, на чому має акцентувати увагу вчитель під час реалізації цих завдань. Більшість орієнтовних видів навчальної діяльності відображає синергетичний підхід до освітнього процесу, коли виконання завдань підсилюють ефект навчання та ґрунтуються на конструюванні знань, а не на їх відтворенні, що демонструє засади партнерства та дитиноцентризму в освітньому процесі.

II ОСНОВНА ЧАСТИНА 6-й клас

(70 годин, 2 год на тиждень)

Текстуальне вивчення творів – 60 год.

Повторення та узагальнення – 2 год.

Література рідного краю – 2 год.

Позакласне читання – 4 год.

Розвиток мовлення – 4 год (у межах годин на текстуальне вивчення)

Резерв годин для використання на розсуд учителя – 2 год.

№ за/п	К-ть год	Зміст навчального предмета	Очікувані результати навчання	Види навчальної діяльності
РОЗДІЛ 1. ПІСЕННІ СКАРБИ РІДНОГО КРАЮ – 14 год				
ТЕМА 1. ЧАРІВНА МЕЛОДІЯ СЛОВА. Народна обрядова пісня – 8 год				
1	1	Роль і місце пісні в житті українців. Головні календарні обряди. Пісня – музично-поетичний жанр фольклору. Народна обрядова пісня, її різновиди. Зв'язок із стародавніми обрядами. Варіантність народних пісень. ТЛ: народна пісня, повтори, анафора.	Знає про виникнення обрядової поезії, її різновиди; читає народні пісні відповідно до особливостей інтонації; розуміє та відтворює зміст почутих пісень, толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого; розрізняє особливості народних пісень відповідно до їх жанрово-родової належності та стильових ознак; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу пісень.	Робота з епіграфом, афоризмом Випереджувальне завдання «Традиції та обряди українців» «Відстрочена відгадка» Синквейн «Пісня»
2	6	Пісні зимового, весняного та літнього циклів. Провідні мотиви народних пісень. Засоби художньої виразності в піснях (метафора, епітет, персоніфікація, порівняння). <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Пісні літнього циклу: « У ржі на межі », « Ой біжить, біжить мала дівчина », « Проведу я русалочки до бору » (<i>русальні</i>); « Заплету віночок », « Ой вінку мій, вінку », « Купайло, Купайло! » (<i>купальські</i>); « Маяло житечко, маяло », « Там у полі криниченька » (<i>жниварські</i>); зимового циклу: « Ой хто, хто Миколая любить », « Засівна », « Нова радість стала »,	Читає народні пісні відповідно до особливостей інтонації; визначає провідні мотиви пісень; характеризує вплив окремих деталей, зокрема художніх, на сприйняття тексту пісні; визначає спільні та різні елементи і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; передає з використання окремих способів і засобів візуалізації враження від народних пісень; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт.	Спостереження-дослідження Робота в групах «Досліджуємо слово» Карта розуму «Тропи» Створення реклами за прочитаним твором Вивчення напам'ять

		«Добрий вечір тобі, пане господарю!», «Щедрик, щедрик, щедрівочка». <i>Варіативні твори:</i> «Бігла теличка та й з березничка», «Ой сивая та й зозуленька», веснянки «Ой весна, весна – днем красна», «Ой кувала зозуленька», «А в кривого танця», «Благослови, мати», «Розвивайся, лозо, борзо», календарно-обрядові пісні рідного краю.		
3	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		
ТЕМА 2. ЧАРІВНА МЕЛОДІЯ СЛОВА. Народні колискові пісні. Пісні літературного походження – 6 год				
4	1	Народні колискові пісні: Лексичні особливості колискових пісень (зменшувально-пестливі слова, анафора). ТЛ: колискова. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> «Ой ти, коте, коточок», «Ой ну, люлі, дитя, спать».	Читає колискові пісні з урахуванням лексичних та інтонаційних особливостей; характеризує вплив окремих деталей, зокрема художніх, на сприйняття тексту пісні; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прослуховуванням колискових пісень; удосконалює письмовий текст.	Синквейн «Колискова» Гра «Мозаїка» Інтерв'ю «Чи знаю я народні колискові пісні» Вільне есе
5	4	Пісні літературного походження. Тематика та особливості цих пісень. Пісні, що стали народними. Урочисті пісні. Гімн. ТЛ: гімн. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Павло Чубинський та Микола Вербицький. «Ще не вмерла України...». Олександр Кониський. «Молитва». Станіслав Чарнецький та Григорій Трух. «Ой, у лузі червона калина похилилася». Дмитро Луценко. «Як тебе не любити, Києве мій».	Читає літературні пісні відповідно до особливостей інтонації; визначає основні мотиви пісень; розрізняє відому й нову для себе інформацію; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у поезії явищ; аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу.	Робота в групах «Навчаємося спільно» Дослідження-порівняння явищ Вправи з ключами «Творча майстерня» Вивчення напам'ять
6	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		
РОЗДІЛ 2. ПОЕТИЧНИЙ ДИВОСВІТ – 13 год				
ТЕМА 3. ЧУТТЯ ГАРМОНІЇ У СЛОВІ – 13 год				
7	10	Тематичне розмаїття поезії (неповторний світ дитинства в поезіях, важливість родинних цінностей, гармонія людини і природи). ТЛ: ліричний герой. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i>	Читає поетичні твори відповідно до мети читання та інтонаційних особливостей; визначає основні мотиви поезій; характеризує вплив інтонації на зміст; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів; ефективно використовує інформаційні ресурси для	Робота з епіграфом «Візитівка письменника» Творчий експеримент «Ліричний настрій» Вправи з ключами

		Тарас Шевченко. «Думка» («Тече вода в синє море»), «Іван Підкова». Леся Українка. «Мрії», «Як дитиною, бувало...», «Тиша морська», «Співець». Станіслав Чернілевський. «Теплота родинного інтиму...», «Забула внучка в баби черевички...». Ірина Жиленко. «Жар-Птиця», «Підкова», «Гном у буфеті». <i>Варіативні твори:</i> Ігор Калинець. «Стежечка», «Блискавка», «Веселка», «Криничка», «Дим». Платон Воронько. «Пахне хліб», «Солодка вода». Максим Рильський. «Збирають світлі, золоті меди...» , «Запахла осінь в'ялим тютюном...», «Люблю похмурі дні...». Олександра Бурбело. «Я лиш струна на арфі України», збірка «Золота Росинка». Мар'яна Савка. «Україна». Іван Андрусяк. «Розмова», «Зорі й місяць», «Колискова».	задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; пояснює вплив поезії на формування власного естетичного смаку, читацьких інтересів; обирає самостійно поезії для читання, аргументує свій вибір; творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір; створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід; аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу.	Робота в групах «Місткий кошик» Виразне читання поезії Робота в парах «Навчаємося спільно» Гра «Загадкова скринька» «Творча майстерня»
8	1	Художні, персоніфіковані образи поезій. Настрої, почуття, поетичні роздуми ліричного героя про любов, доброту, красу, високу духовність.	Характеризує емоційний стан ліричного героя; проводить паралелі між образами і явищами, зображеними в тексті, і власним життєвим досвідом; визначає основні мотиви поезій; визначає спільні та різні елементи і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; пояснює вплив поезії на формування власного естетичного смаку, читацьких інтересів; висловлює своє ставлення до думок інших, зважаючи на неповноту або суперечливість почутої інформації.	Гра «Відчуй настрій» Літературне лото Гра «Загадкова скринька» «Діаграма Венна» Міні-проект «Моя бібліотека» Вивчення напам'ять
9	1	Віршована мова. Стопа. Віршовий розмір (ямб, хорей, пірихій). ТЛ: віршові розміри ямб, хорей.	Обґрунтовує значення інформації, здобутої в прочитаному тексті, для розв'язання визначених завдань, використовуючи різні жанри, форми і способи представлення повідомлень.	«Літературознавча експертиза»
10	1	<i>Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.</i>		
РОЗДІЛ 3. ЖИВИЛЬНІ ДЖЕРЕЛА МУДРИХ КНИГ – 33 год				
ТЕМА 4. ІЗ ВИДИМОГО ПІЗНАВАЙ НЕВИДИМЕ. В. Рутківський, М. Вороний – 7 год				
11	4	Тематичне розмаїття класичної та сучасної прози. Повісті на історичну тематику. Жанрові та композиційні особливості повістей. ТЛ: повість (загальне ознайомлення).	Читає прозові тексти у різний спосіб відповідно до мети читання; формулює тему та основну думку прозового тексту; співвідносить зміст прозового тексту з історичним та культурним контекстом;	Карта розуму «Епічний твір» «Візитівка письменника»

		<i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Володимир Рутківський. «Джури козака Швайки» (скорочено). <i>Варіативні твори:</i> Андрій Кокотюха. «Таємниця козацького скарбу». Марія Морозенко. «Іван Сірко – великий характерник», «Іван Сірко – славетний кошовий».	пояснює функції основних складників друкованого чи цифрового текстового джерела інформації (заголовка, змісту, анотації тощо), розрізняє складники структури тексту відповідно до його жанрово-родової належності та стильових особливостей; відтворює основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів у літературному творі, що розкривають зміст твору; характеризує поведінку та вчинки героїв; проводить паралелі між образами і явищами, зображеними в тексті, і власним життєвим досвідом; виявляє взаємозв'язок змісту або інших компонентів літературного твору (цитат, уривків, епізодів, вчинків персонажів тощо) із власними потребами для особистісного розвитку; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту; створює текст за визначеними характеристиками на основі певної графічної інформації; творчо опрацьовує прочитаний текст, у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів; проєціює власний життєвий досвід на порушені в тексті проблеми; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів; ефективно використовує інформаційні ресурси для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт.	«Оживи світлину» «Відгадай, хто я» Робота в групах «Мудрі сови» Гра «Темна конячка» «Запитання до тексту» Робота з інфографікою Гра «Втрачена інформація» Робота в групах «Коло думок» «Моделювання» Мальований скрайбінг «Літературознавча експертиза» «Займи позицію» «Шість капелюхів мислення» Буктрейлер
12	1	Ліро-епічний твір. Специфіка ліро-епічного твору. Поеми на історичну тематику (козацька доба). Патріотичні мотиви, героїзм та відвага козаків. ТЛ: ліро-епічний твір, поема. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Микола Вороний. «Євшан-зілля».	Читає ліро-епічні твори у різний спосіб відповідно до мети читання та композиційних особливостей; формулює тему та основний мотив поеми; співвідносить зміст поеми з історичним та культурним контекстом; визначає спільні та різні елементи змісту і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; характеризує поведінку та вчинки героїв; відтворює основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів у	«Візитівка письменника» «Оживи світлину» Робота в групах «Навчаючи вчуся» «Асоціативний куш» «Діаграма Венна» Вільне есе

			ліро-епічному творі, що розкривають зміст почутого повідомлення; аргументує власну оцінку прочитаного тексту, наводячи доречні цитати; створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід; удосконалює письмовий текст.	
13	1	Тема та основна думка поеми. Сюжетні елементи, розгортання подій. Засоби художньої виразності в поемі. Автор твору і ліричний герой.	Визначає основну і другорядну інформацію, мікротеми, важливі деталі в поемі; розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них; характеризує вплив засобів художньої виразності на зміст твору; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту.	«Запитання до тексту» Робота в парах «Досліджуємо слово» Літературна вікторина «Упізнай героя» Гра «Літературне лото»
14	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		
ТЕМА 5. ІЗ ВИДИМОГО ПІЗНАВАЙ НЕВИДИМЕ. В. Нестайко, Я. Стельмах, Л. Воронина – 13 год				
15	12	Захопливий сюжет пригодницьких повістей. Мрії і дійсність, смішне й комічне в повістях. Сюжетні та композиційні особливості повістей. Цікаві й романтичні персонажі. ТЛ: сюжет. Обов'язкові для вивчення твори: Всеволод Нестайко. «Тореадори з Васюківки». Ярослав Стельмах. «Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера». Леся Воронина. «Таємне Товариство боягузів, або засіб від переляку № 9». Варіативні твори: Всеволод Нестайко. «Таємниця Віті Зайчика», «Неймовірні детективи». Ярослав Стельмах. «Найкращий намет», «Вікентій Прерозумний». Іван Багмут. «Пригоди чорного kota Лапченка, описані ним самим». Іван Андрусак. «Вісім днів із життя Бурундука».	Читає повісті у різний спосіб відповідно до мети читання; визначає тему, сюжетно-композиційні особливості та проблематику повістей; характеризує поведінку та вчинки героїв; проводить паралелі між образами і ситуаціями, зображеними в повісті, і власним життєвим досвідом; проектує власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих, що зображено в тексті; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту; виявляє взаємозв'язок змісту або інших компонентів твору із власними потребами для особистісного розвитку; вирізняє спільні та різні риси між власним мовленням і мовленням інших осіб, урізноманітнює власне мовлення завдяки читанню літературних творів, роботі із словниками та довідковими джерелами.	Випереджувальні завдання Гра «Так – Ні» «Займи позицію» Групування «Образ героя» Гра «Упізнай героя» «Картинна галерея»(ілюстрації, комікси до творів) Рольова гра
16	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		
ТЕМА 6. ІЗ ВИДИМОГО ПІЗНАВАЙ НЕВИДИМЕ. ВІД СМІШНОГО ДО ВЕЛИКОГО. З. Мензатюк, С. Руданський, П. Глазовий, Леонід Глібов – 13 год				

17	4	Таємничі, веселі й незвичайні події у фантастичних творах. Порушення питань моралі, дружби, добра, любові, толерантного ставлення до інших, прагнення гармонії зі світом. Кмітливі й винахідливі герої фантастичних творів. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Зірка Мензатюк. «Ангел Золоте Волосся» (скорочено). <i>Варіативні твори:</i> Сергій Оксенік «Лісом, небом, водою. Книга 1. Лисий» (скорочено). Емма Андіївська «Казка про яян», «Говорюча риба». Галина Пагутяк. «Втеча звірів, або Новий бестіарій» (скорочено). Дара Корній. «Петрусь химородник» (скорочено).	Читає фантастичні твори у різний спосіб відповідно до мети читання; визначає тему, сюжетно-композиційні особливості та проблематику повістей; творчо опрацьовує прочитаний текст, у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів; характеризує поведінку та вчинки героїв; проводить паралелі між образами і явищами, зображеними в тексті, і власним життєвим досвідом; розкриває актуальність літературних творів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб; висловлюється в захищеному цифровому середовищі щодо проблем, пов'язаних із життєвим досвідом, зокрема із читацькою практикою; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт.	Вправи з ключами «Мікрофон» «Запитання до тексту» «Моделювання» «Займи позицію» Міні-проект «Фантастична мандрівка»
18	4	Гумористичні твори. Гумористичне й сатиричне зображення. Жанрова різноманітність гумористичних творів (анекдоти, байки, усмішки, гуморески, співомовки тощо). Роль гумору в житті українців. Іронічно-пародійна, викривальна спрямованість гумористичних творів. Гуморески. Співомовки. ТЛ: гумор, сатира, гумореска, співомовка. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Степан Руданський. «Добре торгувалось», «Запорожці у короля», «Торбин брат». Павло Глазовий. «Еволюція», «Найважча роль», «Заморські гості», «Похвала». <i>Варіативні твори:</i> Степан Руданський. «Окуляри», «Розумний панич», «Лінивий», «Гуменний», «Свина свинею». Павло Глазовий. «Кухлик», «Допитливий син». Петро Ребро. «Козацькі жарти».	Читає гумористичні твори у різний спосіб відповідно до мети читання та інтонаційних особливостей; визначає тему, сюжетно-композиційні особливості та викривальну спрямованість гуморесок; характеризує особливості форми гуморесок та співомовок, зумовлені змістом; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту; за мотивами прочитаного виявляє взаємозв'язок змісту або інших компонентів твору із власними потребами для особистісного розвитку; проеціює власний або відомий життєвий досвід на порушені в гумористичних творах проблеми; добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення; створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід; удосконалює письмовий текст; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт.	Синквейн «Гумор» «Інтерв'ю з письменником» Робота в групах «Дерево рішень» «Запитання до тексту» «Творча майстерня» Міні-проект «У полоні сміху»

19	2	Байка. Гумор і сатира в байках. Герої байок. Будова та алегоричний зміст. ТЛ: байка, алегорія, мораль. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Леонід Глібов. «Щука», «Муха і Бджола», «Жаба і Віл». <i>Варіативні твори:</i> Леонід Глібов. Байки (на вибір учителя).	Читає байки відповідно до інтонаційних особливостей та мети читання; характеризує порушені в байці проблеми; виявляє і відтворює алегоричний зміст байки, розрізняючи інтонацію, силу голосу, логічні наголоси, темп, паузи, міміку, жести; творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір; характеризує поведінку та вчинки героїв; проводить паралелі між образами і явищами, зображеними в тексті, і власним життєвим досвідом; вирізняє спільні та різні риси між власним мовленням і мовленням інших осіб, урізноманітнює власне мовлення завдяки читанню літературних творів, роботі із словниками та довідковими джерелами; унаочнює та візуалізує текст, використовуючи різні засоби для відтворення змісту.	«Візитівка письменника» Синквейн «Байка» Створення ілюстрацій до байок Інсценізація байки
20	2	Науково-художня та науково-популярна література як різновид дитячої пізнавальної літератури (<i>загальне ознайомлення</i>). Навчальна література, тексти із ЗМІ (<i>загальне ознайомлення</i>). <i>Варіативні твори (2-3 тексти на вибір учителя):</i> Олекса Воропай. «Звичаї нашого народу» (<i>фрагменти</i>). Людмила Старицька-Черняхівська. «Хвилини життя Лесі Українки» (<i>фрагменти</i>). Володимир Панченко. «Молоді літа Володимира Винниченка» (<i>фрагменти</i>). Микола Славинський. «Її благословив Господь» (<i>фрагменти</i>). Книги серії «Життя видатних дітей» (М.Павленко, І. Андрусак, А.Кокотюха, В.Лис, С.Процюк, Л.Воронина). Медіатексти: візуальні, аудіальні, аудіовізуальні, комп'ютерні ігри; реклама (тематика медіатекстів відповідає віковим особливостям дітей).	Читає тексти різних стилів і жанрів у різний спосіб відповідно до мети читання; визначає спільні та різні елементи і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; аргументує власну оцінку прочитаного тексту, наводячи доречні цитати; визначає спільні та відмінні елементи змісту і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них; описує свої літературні вподобання, знає, яким чином можна задовольнити потреби у знаходженні нової інформації.	Робота в парах «Навчаємося спільно» «Запитання до тексту» «Відстрочена відгадка» «Шість капелюхів мислення» «Мікрофон» «Рольова гра»
21	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО – 2 год				

22	2	Узагальнення й систематизація навчального матеріалу, вивченого впродовж I і II семестрів.	Розуміє та відтворює навчальний матеріал, зміст вивчених художніх творів, аргументовано зіставляє почуте із життєвим досвідом, обстоює власну позицію щодо проблем порушених у вивчених художніх творах; пояснює теоретико-літературні поняття, здобуті в процесі опрацювання програмового матеріалу співвідносить зміст вивчених художніх творів із історичним і культурним контекстом, формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу вивчених художніх текстів; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади із прочитаних творів; ефективно використовує інформаційні ресурси (бібліотеки, сайти тощо) для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів.	Літературні вікторини квести ігри
----	---	---	---	---

ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ – 2 год

23	2	Ознайомлення з творами письменників-земляків.	Знає письменників рідного краю; читає тексти різних стилів і жанрів у різний спосіб відповідно до мети читання; розуміє зміст і висловлює власну думку щодо прочитаного; розкриває актуальність літературних творів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб; залежно від мети читання обирає самостійно або за допомогою інших осіб тексти для читання, які належать до різних стилів і жанрів, аргументує свій вибір.	Робота з епіграфом, афоризмом «Візитівка письменника» Інформація з опорою на життєвий досвід Робота в групах «Літературна карта мого краю» Міні-проект «У творчій майстерні»
----	---	---	--	--

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ – 4 год

24	4	Твори для позакласного читання вчитель обирає із переліку варіативних творів.
----	---	---

Для вивчення напам'ять

1. Календарно-обрядові пісні: 2 пісні (на вибір).
2. Гімн «Ще не вмерла України...» і одна пісня літературного походження (на вибір).
3. Леся Українка. «Мрії», «Як дитиною, бувало...», «Тиша морська» - один вірш (на вибір).

III ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Додаток 1

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНИМИ ГАЛУЗЯМИ

результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Бал	ГАЛУЗЕВІ КРИТЕРІЇ			
	Група результатів 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	Група результатів 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	Група результатів 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	Група результатів 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу
1	<i>Учень / учениця:</i> сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на окремі прості запитання за змістом почутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя	<i>Учень / учениця:</i> сприймає і розпізнає інформацію з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на окремі прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого, використовуючи прості однотипні фрази; припускається суттєвих змістових помилок; виконує окремі прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя	<i>Учень / учениця:</i> демонструє вміння записувати висловлення, зокрема в цифровому середовищі; частково відтворює способи діяльності за наданим зразком, припускаючись різного виду помилок; порівнює написане зі зразком і коригує за допомоги вчителя	<i>Учень / учениця:</i> сприймає і розпізнає інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на окремі прості запитання, припускаючись суттєвих помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій щодо спостереження за мовою та мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, використовуючи короткі однотипні фрази
2	<i>Учень / учениця:</i> відтворює незначну частину інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на частину простих запитань за змістом почутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує частину простих репродуктивних завдань / навчальних дій	<i>Учень / учениця:</i> відтворює незначну частину інформації з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на частину простих запитань за змістом прочитаного / переглянутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує частину простих репродуктивних	<i>Учень / учениця:</i> відтворює висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном зі зміною предмета повідомлення і частково записує їх, демонструючи усвідомлення окремих фактів і елементарних уявлень;	<i>Учень / учениця:</i> відтворює незначну частину інформації про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на частину простих запитань, припускаючись суттєвих помилок; виконує прості завдання / навчальні дії щодо спостереження за мовою та

	за наданим зразком з допомогою вчителя; виявляє зацікавленість до ідей, висловлених іншими; комунікує з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази	завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; виявляє зацікавленість до ідей, висловлених іншими; комунікує з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази	відповідає на запитання вчителя щодо відповідності письмового висловлення меті, частково корегує його за допомоги вчителя; використовує стандартні мовні засоби під час відтворення зразка, припускаючись різного виду помилок	мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; комунікує з іншими за потреби, використовуючи прості однотипні фрази й повторюючи сказане співрозмовниками
3	<i>Учень / учениця:</i> відтворює частину інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на прості запитання за змістом почутого, припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя, долучається до роботи в групі; висловлює думки простими фразами; перепитує, уточнюючи інформацію, потрібну для розуміння змісту почутого	<i>Учень / учениця:</i> відтворює частину інформації з тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого, припускається змістових і логічних помилок; виконує прості репродуктивні завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя, долучається до роботи в групі; висловлює думки щодо прочитаного / переглянутого простими фразами; перепитує, уточнюючи інформацію, потрібну для розуміння змісту	<i>Учень / учениця:</i> відтворює висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном зі зміною предмета повідомлення і записує їх; відповідає на запитання вчителя щодо відповідності письмового висловлення меті, коригує його лише за допомоги вчителя; використовує стандартні мовні засоби під час відтворення зразка, припускаючись різного виду помилок	<i>Учень / учениця:</i> відтворює частину інформації про мовні одиниці, мовні та літературні явища; припускається суттєвих помилок; відповідає на частину простих запитань; виконує завдання / навчальні дії щодо спостереження за мовою та мовленням за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі; висловлюється простими фразами; часто перепитує, уточнюючи потрібну інформацію
4	<i>Учень / учениця:</i> відтворює основну інформацію, отриману від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел; відповідає на прості запитання за змістом почутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовуючи прості фрази	<i>Учень / учениця:</i> відтворює основну інформацію із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами); відповідає на прості запитання за змістом прочитаного / переглянутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за зразком під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; пояснює зміст прочитаного / переглянутого, використовуючи прості фрази.	<i>Учень / учениця:</i> створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, за наданим шаблоном і записує їх; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в переданій інформації, коригує його лише за допомоги вчителя; обмежено використовує мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок	<i>Учень / учениця:</i> відтворює основну інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на прості запитання з постійною опорою на запропоноване джерело інформації, може пояснити окремі поняття / терміни / навчальні дії; виконує завдання / навчальні дії щодо спостереження за мовою та мовленням за зразком під керівництвом учителя; виконує деякі обов'язки, розподілені в групі, для розв'язання пошукових та/або творчих завдань; підтримує ініційоване іншими спілкування в межах обговорюваної

				теми, використовуючи прості фрази, обмежено вживаючи наукові поняття
5	<i>Учень / учениця:</i> застосовує частину основної інформації, отриманої від учителя (інших осіб) або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань; відповідає на запитання за змістом почутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; долучається до спілкування в межах запропонованої теми, використовуючи прості фрази	<i>Учень / учениця:</i> застосовує частину основної інформації із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами) для виконання навчальних завдань; відповідає на запитання за змістом прочитаного / переглянутого; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом під керівництвом учителя, зокрема під час роботи в групі; коментує зміст прочитаного / переглянутого, використовуючи прості фрази.	<i>Учень / учениця:</i> створює власні висловлення різних письмових жанрів за зразком, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, демонструє утруднення в дотриманні мети та врахуванні адресата, записує висловлення в довільній формі; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в передаванні інформації, коригує його лише за допомоги вчителя; обмежено використовує основні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок	<i>Учень / учениця=0\</i> \n= застосовує основну інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на прості запитання з опорою на запропоновані джерела інформації; може пояснити основні поняття / явища / навчальні дії; виконує незначну частину дослідницького та/або творчого завдання за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу, під час роботи в групі; долучається до обговорення відомої теми, використовуючи прості фрази, доречно вживаючи окремі наукові поняття
6	<i>Учень / учениця:</i> застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом за потреби звертаючись по допомогу, зокрема під час роботи в групі; розпізнає з допомогою вчителя проблемні ситуації й висловлює окремі припущення щодо способів розв'язання їх; спілкується в межах запропонованої теми без значних утруднень	<i>Учень / учениця:</i> застосовує інформацію із тексту / медіатексту, запропонованого вчителем (іншими особами) для виконання навчальних завдань; виконує репродуктивні завдання / навчальні дії за запропонованим алгоритмом за потреби звертаючись по допомогу, зокрема під час роботи в групі; розпізнає з допомогою вчителя проблемні ситуації й висловлює окремі припущення щодо способів розв'язання їх; коментує зміст прочитаного / переглянутого	<i>Учень / учениця:</i> створює власні висловлення різних письмових жанрів за зразком, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує висловлення відповідно до вимог жанру; відповідає на запитання вчителя щодо структурно-сислової завершеності власного висловлення в передаванні інформації, коригує його лише за допомоги вчителя; обмежено використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок	<i>Учень / учениця:</i> застосовує інформацію про мовні одиниці, мовні та літературні явища; відповідає на прості запитання з опорою на запропоновані джерела інформації; розуміє і пояснює основні поняття / явища / навчальні дії, наводить прості приклади; виконує самостійно частину дослідницького та/або творчого завдання за запропонованим алгоритмом; розпізнає з допомогою вчителя окремі проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх, зокрема під час роботи в групі; спілкується щодо способу виконання дослідницького та/або творчого завдання, доречно вживаючи основні наукові поняття

7	<i>Учень / учениця:</i> виокремлює в почутому інформацію, потрібну для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; виконує репродуктивні й окремі частково-пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розпізнає проблемні ситуації і розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; спілкується в межах запропонованої теми; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки	<i>Учень / учениця:</i> виокремлює з тексту / медіатексту інформацію, потрібну для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; виконує репродуктивні й окремі частково-пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розпізнає проблемні ситуації і розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки щодо змісту прочитаного / переглянутого	<i>Учень / учениця:</i> створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, взаємодіє з іншими особами в цифровому середовищі; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в переданні інформації; частково коригує написане щодо форми (орфографія, пунктуація, граматичні форми слів); використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок	<i>Учень / учениця:</i> виокремлює у запропонованих джерелах потрібну інформацію; відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; виконує окремі дослідницькі та/або творчі завдання за запропонованим алгоритмом самостійно або в співпраці з однокласниками, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає окремі проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх; долучається до обговорення окремих етапів виконання дослідницького та/або творчого завдання, наводить окремі аргументи й приклади
8	<i>Учень / учениця:</i> зіставляє, порівнює за визначеними критеріями почуте; добирає прийнятний із запропонованих способів для унаочнення й візуалізації інформації; виконує окремі пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі, за потреби звертаючись по допомогу; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; заохочує до спілкування й долучається до обговорення певної теми; наводить аргументи й приклади щодо почутого	<i>Учень / учениця:</i> зіставляє, порівнює за визначеними критеріями зміст прочитаного / переглянутого; добирає прийнятний із запропонованих способів для унаочнення й візуалізації інформації; виконує окремі пошукові завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі, за потреби звертаючись по допомогу; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; долучається до обговорення змісту й форми прочитаного / переглянутого, наводить аргументи й приклади	<i>Учень / учениця:</i> створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, взаємодіє з іншими особами в цифровому середовищі; відповідає на запитання вчителя щодо завершеності власного висловлення в переданні інформації; частково коригує написане щодо змісту та форми (орфографія, пунктуація, граматичні форми слів); використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень, припускаючись різного виду помилок.	<i>Учень / учениця:</i> порівнює, зіставляє наукову інформацію з обраних джерел про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища, порівнює матеріал за визначеними ознаками; виконує окремі дослідницькі та/або творчі завдання за запропонованим алгоритмом, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом під керівництвом учителя; долучається до обговорення процесу та результатів виконання дослідницького та/або творчого завдання, наводить аргументи й приклади, доречно використовуючи наукові поняття
9	<i>Учень / учениця:</i> аналізує отриману з різних джерел інформацію за визначеними критеріями,	<i>Учень / учениця:</i> аналізує отриману з кількох текстів / медіатекстів інформацію за визначеними	<i>Учень / учениця:</i> створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема	<i>Учень / учениця:</i> аналізує інформацію з різних джерел щодо мовних і мовленнєвих одиниць,

	перетворює почуте в різні форми повідомлень; обґрунтовує зв'язок почутого з власним життєвим досвідом; виконує пошукові завдання, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом; ініціює спілкування та обмінюється інформацією щодо обговорюваної теми; наводить доречні аргументи й приклади щодо висловленої думки	критеріями, інтерпретує зміст прочитаного / переглянутого й перетворює його в різні форми повідомлень; обґрунтовує зв'язок прочитаного / переглянутого з власним життєвим досвідом; виконує пошукові завдання, зокрема під час роботи в групі; розв'язує проблемні ситуації відомим способом; обмінюється інформацією щодо обговорюваної теми, наводить доречні аргументи й приклади щодо висловленої думки	повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, взаємодіє з іншими особами в цифровому середовищі; аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту і завершеність у переданні інформації в умовах взаємодії (зокрема в цифровому середовищі) з учителем або однокласниками; коригує і уточнює власне висловлення (за потреби); вправно використовує стандартні мовні засоби під час створення власних висловлень.	мовних і літературних явищ, упорядковує / представляє її в різні способи; виконує дослідницькі та/або творчі завдання, зокрема під час роботи в групі, відомим способом; обговорює результати наукової та/або творчої роботи, доречно коментує їх, спираючись на знання про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища
10	<i>Учень / учениця:</i> інтегрує істотну й потрібну для виконання завдань інформацію з різних джерел; виконує пошукові й окремі творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; обирає доречний спосіб комунікативної взаємодії в групі; переконливо аргументує свою позицію щодо обговорюваної теми	<i>Учень / учениця:</i> інтегрує істотну й потрібну для виконання завдань інформацію з різних текстів / медіатекстів; виконує пошукові й окремі творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; обстоює свою позицію щодо обговорюваної теми	<i>Учень / учениця:</i> створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру, дискутує в цифровому середовищі; самостійно аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту і завершеність у переданні інформації, толерантність і академічну доброчесність; коригує і уточнює власне висловлення (за потреби); вправно використовує різноманітні мовні засоби під час створення власних висловлень	<i>Учень / учениця:</i> інтегрує істотну й потрібну інформацію з різних джерел, виявляючи проблеми, що можуть бути досліджені науково, визначає способи використання досліджених одиниць і явищ у власній творчості; виконує дослідницькі та/або окремі творчі завдання самостійно або в групі; обирає доцільний спосіб розв'язання проблемних ситуацій; аргументує власну позицію щодо наукових та/або творчих питань, зокрема в межах вирішення спільних завдань, спираючись на авторитетні джерела
11	<i>Учень / учениця:</i> узагальнює інформацію з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; виконує пошукові й творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; комбінує різні способи виконання завдань у нестандартних ситуаціях; обирає ефективний спосіб	<i>Учень / учениця:</i> узагальнює інформацію з різних текстів / медіатекстів, оцінює її за визначеними критеріями; виконує пошукові й творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; комбінує різні способи виконання завдань у нестандартних ситуаціях;	<i>Учень / учениця:</i> створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахувавши мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру з елементами візуалізації (за потреби), дискутує в цифровому середовищі;	<i>Учень / учениця:</i> узагальнює й оцінює за визначеними критеріями наукову інформацію щодо мовних і мовленнєвих одиниць, мовних і літературних явищ; виконує дослідницькі та/або творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; використовує мовні засоби для

	комунікативної взаємодії в групі; розвиває ідеї / думки учасників спілкування щодо обговорюваної теми та вибудовує логічну аргументацію для вирішення спільних завдань	розвиває ідеї / думки учасників обговорення прочитаного / переглянутого, вибудовує логічну аргументацію для вирішення спільних завдань	самостійно аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту і завершеність у передаванні інформації, толерантність і академічну доброчесність; коригує і уточнює власне висловлення (за потреби); вправно використовує різноманітні мовні засоби під час створення власних висловлень.	втілення творчих задумів, виявляючи власні вподобання; розвиває наукові / творчі ідеї учасників обговорення, вибудовує логічну аргументацію на основі знань про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища
12	<i>Учень / учениця:</i> оцінює отриману з різних джерел інформацію, доцільно використовує її в різних ситуаціях; виконує пошукові, творчі завдання, зокрема під час роботи в групі; адаптує різні способи виконання завдань відповідно до змінюваних умов, урахування ризиків й прогнозування наслідків; виступає посередником у спілкуванні, демонструє толерантність до різних поглядів і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам	<i>Учень / учениця:</i> оцінює отриману з різних текстів / медіатекстів інформацію, доцільно використовує її в різних ситуаціях; виконує пошукові, творчі завдання, виявляючи оригінальність, зокрема під час роботи в групі; адаптує різні способи виконання завдань відповідно до змінюваних умов, урахування ризиків й прогнозування наслідків; переконливо аргументує позицію щодо прочитаного / переглянутого, виявляє толерантність до різних поглядів.	<i>Учень / учениця:</i> створює власні висловлення різних письмових жанрів, зокрема повідомлення в цифровому середовищі, урахування мету та адресата, записує їх відповідно до вимог жанру з елементами візуалізації (за потреби), дискутує в цифровому середовищі; самостійно аналізує власний текст з огляду на його цілісність, повноту, завершеність у передаванні інформації, толерантність і академічну доброчесність; коригує й уточнює (за потреби); вільно використовує мовні засоби, зокрема експериментує з ними, під час створення власних висловлень, надаючи їм індивідуальних рис.	<i>Учень / учениця:</i> оцінює отриману з різних джерел наукову інформацію про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища, доцільно використовує її в дослідницькій і творчій діяльності; виконує самостійно або в групі дослідницькі завдання (від постановки проблеми до представлення результатів); оригінально використовує мовні засоби для втілення творчих задумів; узгоджує різні позиції щодо наукових та/або творчих питань, спираючись на системні знання про мовні та мовленнєві одиниці, мовні та літературні явища й визнаючи можливість множинних поглядів

НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 р.:
<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Закон України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017):
<https://osvita.ua/legislation/law/2231/>
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (16 січня 2020 р.): <https://osvita.ua/legislation/law/2232/>
4. Методичні рекомендації для розроблення модельних навчальних програм:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/03/25/metod.pdf>
5. Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкарь С.І., Шило С.Б.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795):
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Arkhypova.Sichkar.Shylo.14.07.pdf>
6. Підручник: Авраменко О. М. Українська література: підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти. К.: «Грамота», 2023: <https://drive.google.com/file/d/116cDy695K2vSt9M3UjxRQzzopQjirsrk/view>
7. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (Наказ МОН від 19.02.2021 р. № 235: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/602/fd3/0bc/602fd30bccb01131290234.pdf>
8. Зміни до типової освітньої програми для 5-9 класів загальної середньої освіти: наказ МОН № 1120 від 09.08.2024
9. [Наказ МОН 1093 від 02.08.2024 Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання.](#)
10. [ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІСНИК. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО 2024-2025 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ, КВНЗ ВАБО.](#)
11. [Методичні рекомендації щодо викладання предметів мовно-літературної освітньої галузі \(українська мова та література, зарубіжна література, польська мова, інтегровані курси\) в закладах загальної середньої освіти Вінницької області у 2024/2025 н.р.](#)